

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Wojciech R. Wiewiórowski

Warszawa, dnia 26 sierpnia 2014 r.

DOLiS/DEC-842/14/66511,66518

dot. DOLiS-[...]

DECYZJA

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., poz. 267 z późn. zm.), art. 12 pkt 2, art. 22 oraz art. 18 ust. 1 pkt 2, art. 22, art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r., nr 101, poz. 926 z późn. zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wniosku Księdza Rektora, reprezentowanego przez radcę prawnego dr hab. [...] ([...]), o ponowne rozpatrzenie sprawy wszczętej na podstawie skargi Pana A. B., zam. w [...], na zaniechanie przez Księdza Rektora Bazyliki p.w. [...], z siedzibą w [...], obowiązku uaktualnienia jego danych osobowych, zakończonej decyzją administracyjną Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych z dnia [...] maja 2014 r. (znak: DOLiS/DEC-494/14/39655,39681),

utrzymuję w mocy zaskarżoną decyzję.

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynęła skarga Pana A. B., zam. w [...], zwanego dalej Skarżącym, na zaniechanie przez Księdza Rektora Bazyliki p.w. [...], z siedzibą w [...], zwanego dalej Proboszczem Parafii, obowiązku uaktualnienia jego danych osobowych.

Skarżący w treści swojej skargi zarzucił Proboszczowi Parafii, iż mimo złożenia przez niego oświadczenia woli o wystąpieniu z Kościoła Katolickiego nie została o tym fakcie zamieszczona stosowna adnotacja w księdze chrztów, w związku z czym wniósł do Generalnego Inspektora o cyt.: „(...) wydanie merytorycznej decyzji administracyjnej zobowiązującej Księdza (...) Rektora bazyliki [...]

w [...] (...) do sprostowania moich nieaktualnych danych osobowych na podstawie art. 32 ust. 1 pkt 6 ustawy o ochronie danych osobowych – na podstawie jej art. 12 pkt 2”. Skarżący wskazał, iż cyt.: „dnia [...] -go października br. wysłałem do Rektora bazyliki [...] (...) oświadczenie woli o wystąpieniu z Kościoła Katolickiego połączone z prośbą o sprostowanie nieaktualnych danych osobowych (...). W odpowiedzi z [...] -go października (...) Rektor napisał, że >>na terenie Rzeczypospolitej Polskiej<< sprawę tę reguluje dokument Konferencji Episkopatu Polski z 27 września 2008 roku. (...) Rektor podniósł także fakt przechowywania duplikatów ksiąg chrztów w Archiwum Archidiecezji [...] i zaznaczył, że identyczną zmianę w duplikacie polecają wprowadzić władze Archidiecezji.”

W toku przeprowadzonego postępowania administracyjnego w niniejszej sprawie Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych ustalił, co następuje.

1. Skarżący pismem z dnia [...] października 2013 r. poinformował Proboszcza Parafii, iż cyt.: „[n]a podstawie art. 60 Kodeksu cywilnego, korzystając ze swoich praw zawartych w art. 2 pkt 2a Ustawy o gwarancjach wolności sumienia i wyznania (...), z dniem dzisiejszym występuję z Kościoła Katolickiego, tj. wycofuję zgodę na podleganie jego doktrynie (Katechizm Kościoła Katolickiego) i prawu (Kodeks Prawa Kanonicznego). Oświadczam, że w oparciu o jej art. 2 pkt 5 nie zamierzam tej decyzji uzasadniać poza tym, że nie chcę do niego należeć. Ponadto nie wyrażam zgody na przekazywanie informacji o tej decyzji osobom trzecim. Na podstawie art. 32 ust. 1 pkt 6 Ustawy o ochronie danych osobowych (...) proszę Księdza, jako administratora moich danych osobowych, o ich uaktualnienie w Księdze Chrzta (nr aktu [...]), przez naniesienie adnotacji o treści *»Dnia [...] października 2013 formalnym aktem wystąpił z Kościoła katolickiego«* oraz o przesłanie jako potwierdzenia odpisu aktu chrztu z powyższym sprostowaniem”.
2. W odpowiedzi na powyższe oświadczenie woli Skarżącego Proboszcz Parafii, pismem z dnia [...] października 2013 r., poinformował Skarżącego o procedurze formalnego wystąpienia z Kościoła Katolickiego.
3. W toku prowadzonego postępowania do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynęły wyjaśnienia Proboszcza Parafii, w których podniósł on, iż Skarżący złożył [...] 10.2013 roku „oświadczenie woli” o wystąpieniu z Kościoła Katolickiego. Ksiądz Proboszcz (i jednocześnie Rektor Bazyliki) jest Proboszczem miejsca chrztu Skarżącego (nie miejsca zamieszkania). Jak Ksiądz Proboszcz wskazał, cyt.: „sprawę tę reguluje Zarządzenie Konferencji Episkopatu Polski z dnia 26.09.2008 roku, przyjęte za obowiązujące na terenie Archidiecezji [...] przez ówczesnego Arcybiskupa Metropolite. Zgodę na adnotację w Akcie Chrztu wydaje Kuria

metropolitalna w [...] na prośbę Proboszcza Parafii zamieszkania wnioskującego.” Ponadto Ksiądz Proboszcz wyjaśnił, iż dane osobowe Skarżącego przetworzone były tylko do celów kościelnych, co miało miejsce w [...] roku (poz. [...]). Pod wskazanym numerem aktu figuruje osoba Skarżącego, jako ochrzczonego w ww. Parafii.

4. W aktach przedmiotowej sprawy znajduje się również kopia pisma Księdza Proboszcza, o którym mowa powyżej.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych w dniu [...] maja 2014 r. (znak: DOLiS/DEC-494/14/39655,39681) wydał decyzję administracyjną, mocą której nakazał Proboszczowi Parafii przywrócenie stanu zgodnego z prawem poprzez uaktualnienie danych osobowych Skarżącego, polegające na naniesieniu w księdze chrztów adnotacji o treści zgodnej z żądaniem Skarżącego, zawartym w jego „Oświadczeniu woli” z dnia [...] października 2013 r.

W dniu [...] czerwca 2014 r. do Biura Generalnego Inspektora wpłynął wniosek Proboszcza Parafii, reprezentowanego przez radcę prawnego dr hab. [...] ([...]) o ponowne rozpatrzenie sprawy zakończonej ww. decyzją, w treści którego pełnomocnik w imieniu swojego mocodawcy wniósł o jej uchylenie, bowiem cyt.: „(...) ocena dokonana przez GIODO stoi w sprzeczności z art. 5 umowy międzynarodowej, tj. Konkordatu między Stolicą Apostolską i Rzeczpospolitą Polską z dnia 28 lipca 1993 r. i w tym zakresie organ orzekający nie respektuje wewnętrznych regulacji Kościoła, w których to Rzeczpospolita zobowiązała się stosować na podstawie w/w artykułu”. Pełnomocnik podkreślił również, iż cyt.: „władze świeckie, a w tym przypadku GIODO zarówno na mocy Konkordatu, jak też art. 2 Ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej obowiązany jest respektować autonomię Kościoła zarówno w stosowaniu Kodeksu Prawa Kanonicznego jak też w poszanowaniu „Zasad...”, które są procedurą obowiązującą duchownych oraz wiernych na terenie Archidiecezji [...], w obrębie której znajduje się parafia miejsca chrztu jaki i miejsca zamieszkania Pana A. B.”.

Po powtórny rozpatrzeniu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i przeanalizowaniu wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych stwierdził, co następuje.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutu Proboszcza Parafii, iż Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych wydając w dniu [...] maja 2014 r. decyzję administracyjną w

sprawie ze skargi Skarżącego na zaniechanie przez Proboszcza Parafii obowiązku uaktualnienia jego danych osobowych nie respektował wewnętrznych regulacji Kościoła Katolickiego, przytoczyć należy przepisy prawa, które normują uprawnienia organu w tym przedmiocie.

Zgodnie z treścią przepisu art. 43 ust. 2 ustawy o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r., nr 101, poz. 926 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą, w odniesieniu do zbiorów, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 3, oraz zbiorów, o których mowa w ust. 1 pkt 1a, przetwarzanych przez Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencję Wywiadu, Służbę Kontrwywiadu Wojskowego, Służbę Wywiadu Wojskowego oraz Centralne Biuro Antykorupcyjne, Generalnemu Inspektorowi nie przysługują uprawnienia określone w art. 12 pkt 2, art. 14 pkt 1 i 3 – 5 oraz art. 15 – 18. W myśl zaś art. 43 ust. 1 pkt 3 ustawy, z obowiązku rejestracji zbioru danych zwolnieni są administratorzy danych dotyczących osób należących do kościoła lub innego związku wyznaniowego, o uregulowanej sytuacji prawnej, przetwarzanych na potrzeby tego kościoła lub związku wyznaniowego.

Z ustaleń postępowania administracyjnego przeprowadzonego w niniejszej sprawie, wynika, iż Skarżący uważany jest przez Proboszcza Parafii za osobę należącą do zbiorowości członków tego związku wyznaniowego, z uwagi na niezastosowanie się do wewnętrznych przepisów prawa kościelnego, regulujących kwestię wystąpienia z Kościoła Katolickiego.

Tymczasem, jak wynika z orzecznictwa Naczelnego Sądu Administracyjnego (wyrok z dnia 24 października 2013 r. – sygn. akt I OSK 1828/12) cyt.: „[w] świetle art. 43 ust. 2 u. o. d. o., Generalnemu Inspektorowi nie przysługują uprawnienia określone w art. 12 pkt 2, w odniesieniu do zbiorów, o których mowa w ust. 1 pkt 3, czyli danych dotyczących osób należących do kościoła. Tak zdefiniowany zbiór nie zawiera zatem danych dotyczących osób nienależących do kościoła. Dane osób nienależących do kościoła tworzą zbiór odrębny, nawet jeśli dane są przetwarzane na potrzeby kościoła i jeśli są zgromadzone na materialnych nośnikach danych zawierających zarówno dane osób należących, jak i osób nienależących do kościoła. Okolicznością przesądzającą o zakwalifikowaniu danych do jednego ze zbiorów jest rzeczywista przynależność lub brak przynależności osoby, o której dane chodzi, do kościoła (por. Janusz Barta, Paweł Fajgielski, Ryszard Markiewicz „Ochrona danych osobowych. Komentarz”, LEX 2011, teza 6 do art. 43). Ustalenie przynależności do kościoła nie może być oderwane od chwili rozstrzygnięcia sprawy w przedmiocie ochrony danych osobowych. Każdy organ administracji publicznej, a więc także Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych, załatwiający sprawę w formie przewidzianej w art. 104 § 1 K.p.a. w związku z art. 22 u.o.d.o., ma obowiązek wydania decyzji w oparciu o stan faktyczny i prawny z daty orzekania. W tym zakresie przepisy art. 32 ust. 1 pkt 6 oraz art. 43 ust. 2 w związku z art. 43 ust. 1 pkt 3 u.o.d.o. nie wprowadzają odmiennej regulacji. W konsekwencji oznacza to, że Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych nie przysługują uprawnienia określone w art. 12 pkt 2 u.o.d.o. jedynie w odniesieniu do osób należących

do kościoła. Natomiast uprawnienia te przysługują mu w odniesieniu do tej części zbiorów prowadzonych przez kościół która dotyczy osób nienależących do kościoła”.

Przywołać w tym miejscu także należy argumentację Naczelnego Sądu Administracyjnego wyrażoną w wyroku z dnia 18 października 2013 r. (sygn. akt I OSK 129/13), w którym Sąd, w analogicznej sprawie, odnosząc się do autonomicznej działalności Kościoła Katolickiego podniósł, iż cyt.: „[w]skazana autonomia nie oznacza jednakże braku jakiegokolwiek podporządkowania kościoła lub związku wyznaniowego przepisom powszechnie obowiązującego prawa np. o ochronie danych osobowych. Inaczej mówiąc, w tych kwestiach, które nie zostały mocą aktów prawnych przekazane kościołom lub związkom wyznaniowym do ich wyłącznego decydowania, zastosowanie znajdują przepisy prawa powszechnie obowiązującego, o ile oczywiście regulują konkretne zagadnienie. Podkreślenia w tym miejscu wymaga, iż nie jest rolą sądów administracyjnych ani tym bardziej organów administracyjnych ocenianie wewnętrznych regulacji danego kościoła lub związku wyznaniowego w zakresie np. skuteczności i wymagań ustanowionego – tymi wewnętrznymi przepisami – aktu apostazji. Jak wyżej wskazano, zarówno kwestie związane z wstąpieniem jak i wystąpieniem z danego kościoła lub związku wyznaniowego są ich sprawą wewnętrzną, o ile nie dotyczą uprawnień lub obowiązków danego podmiotu o charakterze zewnętrznym, gwarantowanych przepisami powszechnie obowiązującego prawa. Z uwagi na to, że sprawa niniejsza dotyczy ochrony danych osobowych oraz wolności sumienia i wyznania, mamy w niej do czynienia z podstawowymi prawami obywatela, ulokowanymi w sferze prawa powszechnego. W konsekwencji sprawa ta musi zostać oceniona na gruncie przepisów powszechnie obowiązujących, tj. Konstytucji RP i ustaw. (...) ocena skuteczności oświadczenia skarżącego o wystąpieniu z Kościoła Katolickiego w kontekście prawa powszechnego była obowiązkiem organu (...)”. Analogiczne stanowisko zajął Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 18 października 2013 r. (I OSK 1487/12), 24 października 2013 r. (I OSK 1828/12).

Wskazać w tym miejscu również należy na przepisy Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r., nr 78, poz. 483 ze zm.), która w art. 25 stanowi, iż Kościoły i inne związki wyznaniowe są równouprawnione (art. 25 ust. 1). Władze publiczne w Rzeczypospolitej Polskiej zachowują bezstronność w sprawach przekonań religijnych, światopoglądowych i filozoficznych, zapewniając swobodę ich wyrażania w życiu publicznym (art. 25 ust 2). Stosunki między państwem a kościołami i innymi związkami wyznaniowymi są kształtowane na zasadach poszanowania ich autonomii oraz wzajemnej niezależności każdego w swoim zakresie, jak również współdziałania dla dobra człowieka i dobra wspólnego (art. 25 ust. 3). Stosunki między Rzeczpospolitą Polską a Kościołem Katolickim określają umowa międzynarodowa zawarta ze Stolicą Apostolską i ustawy (art. 25 ust. 4). Stosunki między Rzeczpospolitą Polską a innymi kościołami oraz związkami

wyznaniowymi określają ustawy uchwalone na podstawie umów zawartych przez Radę Ministrów z ich właściwymi przedstawicielami (art. 25 ust. 5).

Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1989 r., nr 29, poz. 154 ze zm.) w przepisie art. 2 stanowi natomiast, iż Kościół rządzi się w swych sprawach własnym prawem, swobodnie wykonuje władzę duchowną i jurysdykcyjną oraz zarządza swoimi sprawami. Ustawa niniejsza określa zasady stosunku Państwa do Kościoła, w tym jego sytuację prawną i majątkową (art. 3 ust. 1). W sprawach odnoszących się do Kościoła, nie uregulowanych niniejszą ustawą, stosuje się powszechnie obowiązujące przepisy prawa, o ile nie są sprzeczne z wynikającymi z niej zasadami (art. 3 ust. 2).

Ustosunkowując się zatem, w kontekście powyżej przytoczonych przepisów prawa oraz ugruntowanego orzecznictwa Naczelnego Sądu Administracyjnego, do zarzutu Proboszcza Parafii, iż Generalny Inspektor z pominięciem jego stanowiska bezpodstawnie uznał, że Skarżący wystąpił z Kościoła Katolickiego, wskazać należy, iż organ wydając decyzję z dnia 23 maja 2014 r. (znak: DOLiS/DEC-494/14/39655,39681) działał w tym przedmiocie w ramach swoich ustawowych kompetencji. Generalny Inspektor, jako organ powołany do rozstrzygania w przedmiocie legalności przetwarzania danych osobowych, wszczął i przeprowadził zakończone decyzją postępowanie ze skargi złożonej przez obywatela, domagającego się przeprowadzenia postępowania administracyjnego. W niniejszej sprawie, organ wypowiedział się zatem co do praw obywatela ulokowanych w sferze prawa powszechnego. Jak już zostało powyżej wskazane, Skarżący zwrócił się do Proboszcza Parafii o uaktualnienie danych osobowych w zakresie informacji o jego przynależności do Kościoła Katolickiego, wskazując jednocześnie, iż z tego związku wyznaniowego występuje. W ocenie Proboszcza Parafii, Skarżący – z uwagi na niezastosowanie się do ww. Zasad – pozostaje nadal członkiem Kościoła Katolickiego. Biorąc powyższe ustalenia pod rozwagę, organ dokonał oceny skuteczności wystąpienia przez Skarżącego z Kościoła Katolickiego na gruncie przepisów prawa powszechnie obowiązującego. Bezsprzecznym jest bowiem, iż Skarżący złożył Proboszczowi Parafii, tj. administratorowi swoich danych osobowych, oświadczenie o wystąpieniu z Kościoła Katolickiego wraz z wnioskiem o uaktualnienie w tym zakresie danych osobowych w księdze chrztów. Organ słusznie zatem uznał, iż wyraził on dostatecznie jasno swoją wolę co do dalszej przynależności do tego związku wyznaniowego. Szczególnego zaakcentowania wymaga okoliczność, iż to nie Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych, a Skarżący podjął decyzję o wystąpieniu z Kościoła Katolickiego składając w tym przedmiocie oświadczenie. Wolność w zakresie przynależności do związku wyznaniowego, zagwarantowana przepisami Konstytucji oraz ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o gwarancjach wolności sumienia i wyznania (Dz. U. z 2005 r. poz. 1965 z późn. zm.) nie może zostać

ograniczona przepisami wewnętrznymi związku wyznaniowego. Jak bowiem wynika z przepisu art. 2 pkt 2a rzeczonego aktu prawnego, korzystając z wolności sumienia i wyznania obywatele mogą w szczególności należeć lub nie należeć do kościołów i innych związków wyznaniowych. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych, jako organ powołany do kontroli zgodności przetwarzania danych osobowych z przepisami o ochronie danych osobowych oraz wydawania decyzji administracyjnych i rozpatrywania skarg w sprawach wykonania przepisów o ochronie danych osobowych słusznie w ramach swoich ustawowych kompetencji wydał rozstrzygnięcie w sytuacji konfliktu Skarżącego ze związkiem wyznaniowym, z którego to związku wyraził on jednoznacznie wolę wystąpienia, i o które to rozstrzygnięcie zwrócił się do Generalnego Inspektora.

W tym stanie faktycznym i prawnym, organ orzekł jak w sentencji.

Decyzja jest ostateczna. Na podstawie art. 21 ust. 2 ustawy o ochronie danych osobowych i w zw. z art. 13 § 2, art. 53 § 1 i art. 54 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. 2012 r., poz. 270 z późn. zm.), od niniejszej decyzji stronie przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, w terminie 30 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji, za pośrednictwem Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (adres: Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00 – 193 Warszawa).